

Kommunstyrelsen

Förslag om nya lokala ordningsföreskrifter

Yttrande till natur- och trafiknämnden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar föreslaget yttrande till natur- och trafiknämnden över förslag om nya lokala ordningsföreskrifter.

Sammanfattning

Natur- och trafiknämnden har skickat ett förslag om nya lokala ordningsföreskrifter på remiss. Förslaget bygger i stort på den nuvarande lokala ordningsstadgan men innehåller ett förslag om campingförbud, som Nacka kommun idag inte har några regler om samt ändringar om eldningsförbud och utökad rätt för hundar att vistas på lekplatser och skolgårdar. Nämnden föreslår också att det med Polismyndighetens tillstånd ska bli tillåtet att cykla i motionsspår.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen ska begära att nämnden motiverar de föreslagna ändringarna i sak, vilket nämnden nu inte har gjort.

Ärendet

Kommunens rätt att besluta om lokala ordningsföreskrifter finns i 3 kap ordningslagen. Lokal ordningsstadga är ett äldre begrepp från tidigare lagstiftning. Syftet med lokala ordningsföreskrifter är, förenklat uttryckt, att på lokal nivå komplettera de regler som finns i ordningslagen för hur det som kallas *offentlig plats* får användas ur perspektiven ordning och säkerhet. Stadsledningskontoret redogör senare vad de olika begreppen står för.

Natur- och trafiknämnden beslutade den 24 april 2018, § 72, att skicka ett förslag om nya lokala ordningsföreskrifter på remiss till övriga nämnder inom kommunen.

Stadsledningskontoret har tagit fram ett förslag till yttrande från kommunstyrelsen.

Ordningslagen i korthet

Ordningslagen innehåller regler om

1. allmänna sammankomster och offentliga tillställningar
2. allmän ordning och säkerhet i övrigt vid
 - a. sammankomster och tillställningar,
 - b. på offentliga platser
 - c. vid vissa anläggningar och verksamheter
 - d. inom viss kollektiv persontrafik och
 - e. vid vissa idrottsarrangemang

Kommuner får enligt 3 kap 8 § ordningslagen utfärda föreskrifter som handlar om säkerhet och ordning på offentlig plats. Det är de som kallas lokala ordningsföreskrifter och som detta ärende handlar om. Kommunens lokala ordningsföreskrifter ska komplettera de regler som gäller enligt ordningslagen.

Definition av vad som är offentlig plats

Med offentlig plats enligt ordningslagen avses

1. allmänna vägar,
2. gator, vägar, torg, parker och andra platser som i detaljplan redovisas som allmän plats och som har upplåtits för sitt ändamål,
3. områden som i detaljplan redovisas som kvartersmark för hamnverksamhet, om de har upplåtits för detta ändamål och är tillgängliga för allmänheten, samt
4. andra landområden och utrymmen inomhus som stadigvarande används för allmän trafik.

En kommun får bestämma att 1) anläggningar för lek, idrott, camping eller friluftsliv, 2) badplatser, 3) järnvägsområden, 4) begravningsplatser och andra sådana områden - om de inte redan är att se som offentlig plats genom uppräknings ovan - ska omfattas av bestämmelser om offentliga platser i ordningslagen och lokala ordningsföreskrifter, om områdena är tillgängliga för allmänheten. Såväl kommunens nuvarande lokala ordningsstadga som de föreslagna nya ordningsföreskrifterna innehåller en uppräknings av platser där ordningslagen och de lokala bestämmelserna föreslås ska gälla.

Om ett område eller utrymme som omfattas av definitionerna ovan är tillgängligt för allmänheten endast under vissa tider, är det en offentlig plats under de tiderna.

Punkt 4 bör uppmärksammas särskilt. Den innebär att även gångutrymmen i köpcentrum/gallerior är offentlig plats under öppettiderna. Därmed gäller ordningslagens regler även på sådana ställen.

Offentliga platser upplåts av polisen vem som än äger marken

Som framgår av definitionen av offentlig plats är det ett utrymme tänkt för folk att vistas på, gå på, åka över. Om någon vill använda en sådan plats på något annat sätt eller ett sätt som kan begränsa det här allmänna användandet, krävs tillstånd av Polismyndigheten. Det här gäller när den offentliga platsen finns inom ett detaljplanelagt område och när kommunen i de lokala ordningsföreskrifterna beslutat att plats ska omfattas av dessa bestämmelser.

En offentlig plats inom detaljplanelagt område får inte utan tillstånd av Polismyndigheten användas på ett sätt som inte stämmer överens med det ändamål som platsen har upplåtits för eller som "inte är allmänt vedertaget". som det står i ordningslagen. Tillstånd behövs dock inte, om platsen tas i anspråk endast tillfälligt och i obetydlig omfattning och utan att inkräkta på någon annans tillstånd.

Polismyndigheten ska inhämta yttrande från kommunen innan tillstånd ges för att ta i anspråk en offentlig plats. Om kommunen avstyrker ansökan, får tillstånd inte meddelas. Kommunen har således en vetorätt. Om kommunen anger villkor för att tillstyrka en ansökan, får tillstånd meddelas endast om det förenas med dessa villkor. Kommunen ska dock inte höras i tillståndsärendet, om ärendet avser mark som förvaltas av någon annan än kommunen. Det innebär till exempel att kommunen inte ska yttra sig över en ansökan att använda offentlig plats inom Forum Nacka eller Sickla köp kvarter.

Reglerna om att det är polisen som ger tillstånd att nyttja offentlig plats innebär att kommunen inte kan upplåta sådana platser med nyttjanderätt enligt jordabalkens regelverk.

Natur- och trafiknämndens förslag till lokala ordningsföreskrifter

Natur- och trafiknämnden har gjort en översyn och prövat om reglerna i den nuvarande lokala ordningsstadgan är ändamålsenligt i dagens Nacka. Nämnden föreslår att kommunen byter begrepp och använder begreppet "lokala ordningsföreskrifter" i stället för "lokal ordningsstadga" som är ett begrepp från äldre tiders lagstiftning på området.

Nämnden har prövat om de platser som idag jämställs med offentlig plats, fortsatt ska göra det och kommit fram till att följande platser inte längre ska vara med:

- Platsen kring Skogsömonumentet
- Wallenbergparken
- Ormingeparken
- Allmänna bryggan vid Skogsöviken
- Ängen vid skolan i Storängen
- Parken vid tennisplan i Storängen
- Boo brygga
- Kommunala skolgårdar samt av kommunen särskilt anordnade motionsspår.
- Samtliga av kommunen underhållna enskilda vägar

Nämnden föreslår också att anlagda motionsspår inom Hellasgården inte längre ska jämföras med offentlig plats vid tillämpningen av bestämmelser om att cykling inte får ske på anlagda och särskilt skyltade motionsspår.

Förslaget att ta bort dessa platser är dock inte motiverat.

Stadsledningskontoret hänvisar till förslaget till lokala ordningsföreskrifter för den fullständiga förteckningen över platser där ordningslagen och de lokala ordningsföreskrifterna fortsatt föreslås gälla.

I övrigt föreslår nämnden att följande ändras.

1. Förbudet att cykla på anlagda och särskilt skyltade motionsspår ändras till att det får ske om Polismyndigheten ger tillstånd till det.
2. Krav på att information, reklam, propaganda eller andra budskap som riktar sig till personer på offentliga platser, inte får ske med hjälp av högtalare eller liknande utan tillstånd av Polismyndigheten, ska även omfatta Forum Nacka, Tippen Centrum, Fisksätra Centrum, Orminge Centrum, /Älta Centrum eller annat inomhuscentrum, vilket det inte gör idag.
3. Kravet på att ägaren eller nyttjanderättshavaren till en container, som ska ställas upp på offentlig plats, ska tydligt märka containern med ägarens eller nyttjandehavarens namn, adress och telefonnummer, tas bort.
4. Idag krävs Polismyndighetens tillstånd för arbete som orsakar störande buller för personer på offentliga platser eller intilliggande bebyggelse, på sön- och helgdagar hela dygnet samt på vardagar mellan klockan 21.00 och 07.00. Detta föreslås ändras så att det alltid krävs tillstånd.
5. Kravet på Polismyndighetens tillstånd för att använda pyrotekniska varor utvidgas till att avse även offentlig plats utanför detaljplanelagt område.
6. Nämnden föreslår kompletterande regler om att skärmtak ovanför entréer får placeras lägst 2,5 meter över gångbana, under förutsättning att de inte sticker ut mer än 70 cm från fasad. Fällbara markiser ska också få placeras över gångbana med ett fritt höjdmått av 2,50 meter. Bestämmelsen omfattar att redan beviljade bygglov ska kunna ges dispens i efterhand efter bygglovsprövning.
7. Vissa hänvisningar om regler i andra lagar om bland annat skyltning tas bort.
8. Camping ska vara endast tillåten inom ramen för allemansrätten, med ett förtydligande att det innebär ett till tre dygn på plats som ligger utom synhåll från bostadshus och att platsen inte är en allmän anläggning som exempelvis parker, torg, badplatser eller lekplatser. Camping utöver det ska kräva tillstånd från Polismyndigheten. Föreskriften ska inte omfatta naturreservat, där det finns annan lagstiftning.
9. Eldning ska vara tillåten endast inom ramen för allemansrätten samt på av kommunen anlagda eld- och grillplatser. Eldning utöver det, till exempel majbrasa, ska kräva tillstånd från Polismyndigheten.

10. Förbudet för hundar att vistas på kommunala badplatser ändras så att det ska gälla enbart mellan den 1 juni och 1 september. Förbudet mot hundar att vistas på vistas på allmän lekplats eller på allmän badplats tas bort.

Inte heller dessa förslag är motiverade.

Förslag till yttrande till natur- och trafiknämnden

Det är en påtaglig brist i underlaget från natur- och trafiknämnden att inga av förslagen är motiverade. Nämnden anger i sitt remissbeslut att förslaget endast innehåller tillägg till gällande lagstiftning och att innehållet har uppdaterats efter dagens behov samt fått en språklig översyn. Det finns inte ytterligare motiveringar i tjänsteskrivelsen till nämnden. Denna brist medför enligt stadsledningskontoret att det är svårt att ta ställning till flera av ändringarna. Kommunstyrelsen bör framföra i sitt yttrande att det förslag som nämnden efter remissomgången lägger fram till kommunfullmäktige måste motiveras och att kommunstyrelsen i detta läge inte kan tillstyrka de föreslagna ändringarna.

Idag finns ett förbud att cykla i motionsspår inom Hellasgården. Det har införts på begäran av Stockholms stad. Kommunstyrelsen bör uttala att natur- och trafiknämnden måste inhämta yttrande från Stockholms stad, innan förbudet tas bort. Stadsledningskontoret är också undrande till förslaget om att man ska få cykla i motionsspår om Polismyndigheten medger det. Det skulle innebära att vardera personen som vill cykla i motionsspår ska söka tillstånd till det och Polismyndigheten pröva vardera ansökan. Ett tillstånd gäller för en tillståndssökande, inte för en plats i sig för vem som än vistas på platsen. Eftersom förslaget inte är motiverat är det oklart hur nämnden har resonerat kring varför det ibland kan gå bra att cykla i motionsspår och ibland inte.

Bestämmelsen om campingförbud bör ses över för att säkerställa att den inte går utöver vad kommunen kan reglera med lokala ordningsföreskrifter enligt ordningslagen. Detsamma gäller bestämmelsen om eldning. Natur- och trafiknämnden bör säkerställa att kommunen med lokala ordningsföreskrifter kan införa ett sådant totalt eldningsförbud som nämnden ordamässigt föreslår.

Nämnden bör redovisa hur den resonerat kring förslaget att tillåta hundar på lekplatser och badplatser, liksom vilken skillnad nämnden gör mellan "kommunala badplatser" och "allmän badplats", eftersom reglerna om hundar skiljer sig åt mellan dem. Nämnden bör också redovisa hur det ska vara tydligt för medborgarna att veta om en badplats är "kommunal badplats" och "allmän badplats". Båda begreppen används visserligen idag i den nuvarande gällande ordningsstadgan men då gäller samma regler för båda.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till yttrande har inte några direkta ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Allmänna platser ska nyttjas så att de är bra platser för barn att vistas på. De föreslagna ordningsföreskrifterna och förslaget till yttrande har dock i sig inte några direkta konsekvenser för barn.

Bilagor

1. Förslag till yttrande
2. Natur- och trafiknämndens beslut den 24 april 2018 att remitterat förslag om nya lokala ordningsföreskrifter
3. Förslag nya lokala ordningsföreskrifter
4. Nu gällande lokal ordningsstadga
5. Redovisning av föreslagna ändringar

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör
Stadsledningskontoret

Sidrah Schaider
Tf stadsjurist
Juridik-och kanslienheten